

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΓΡΑΦΟΣ

Έκδοση 2.0

ΠΛΗΡΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Περιλαμβάνει:

- Χαρακτήρες της Παρασημαντικής,
- Σημεία ποιότητας,
- Μαρτυρίες,
- Σημεία αλλοίωσης
- (υφέσεις, διέσεις, φθορές, χρόες),
- Ισοκρατήματα, χρονικές αγωγές,
- Σύμβολα παλαιάς Παρασημαντικής

Απαιτείται:

- Προσωπικός Ηλεκτρονικός Υπολογιστής, με λειτουργικό σύστημα **Windows Xp, Vista, 7** και **Microsoft Word 2003 - 2010 (Gr/En)**.

Παρέχει:

- Την δυνατότητα εύκολης, και ποιότητας συγγραφής των **Βυζαντινών μουσικών κειμένων** και των **Δημοτικών Παραδοσιακών μας τραγουδιών** σε οποιαδήποτε μορφή και μέγεθος.

Προσφέρεται:

- Με πρόγραμμα εγκατάστασης σε **CD**, σε πλήρη συσκευασία και εγχειρίδιο χρήσης.

Κατασκευαστής Προϊόντος

Γκεζερλής Γ. Βελισσάριος
Δρ. Πληροφορικής - Msc

e-mail: gbelis@di.uoa.gr

Copyright © 1994 - 2011 by Dr. Gezerlis. G. Velissarios.
All rights reserved.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΓΡΑΦΟΣ

Έκδοση 2.0

ΠΛΗΡΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΕ Η/Υ

Περιλαμβάνει:

- Χαρακτήρες της Παρασημαντικής,
- Σημεία ποιότητας,
- Μαρτυρίες,
- Σημεία αλλοίωσης (υφέσεις, διέσεις, φθορές, χρώρες),
- Ισοκρατήματα, χρονικές αγωγές.
- Σημάδια **Παλαιάς Παρασημαντικής**.

Παρέχει:

- Την δυνατότητα εύκολης και ποιοτικής συγγραφής των **Βυζαντινών μουσικών κειμένων** και των **Δημοτικών Παραδοσιακών μας τραγουδιών** σε οποιαδήποτε μορφή και μέγεθος.

Ήχος $\frac{4}{q}$ Πα

Κ υ ρ ι ε ε κ ε κ ρ α ξ α α π ρ ο ο ο ς σ ε ε

ε ι σ α κ δ σ ο ο ο ν μ δ ε ι σ α α κ δ δ

σ ο ο ν μ δ δ Κ υ υ υ ρ ι ι ι ε Κ υ ρ ι

ε ε κ ε κ ρ α ξ α π ρ ο ς σ ε ε ε ι σ α κ δ

σ ο ο ο ο ν μ δ δ δ π ρ ο σ χ ε ς τ η φ ω ν η η η η

τ η η η ς δ ε η η σ ε ω ω ω ς μ δ ε ν τ ω

κ ε κ ρ α γ ε ν ε μ ε π ρ ο ς σ ε ε ε ε ε ε ι σ α κ δ

σ ο ο ν μ δ Κ υ υ υ υ ρ ι ι ι ι ε

Byzantine Music

Προσφέρεται:

- Σε συσκευασία με **CD Εγκατάστασης** και Εγχειρίδιο χρήσης.

Απαιτείται:

- Προσωπικός Ηλεκτρονικός Υπολογιστής, με Λειτουργικό Σύστημα **Windows Xp/Vista/7** και Επεξεργαστή Κειμένου **Microsoft Word 2003/2007**.

Κατασκευασμένο Ειδικά για:

- Εκδότες βιβλίων Βυζαντινής Μουσικής και Παραδοσιακών Τραγουδιών, **Ωδεία**, **Δισκογραφικές Εταιρείες**, **Ψάλτες**, **Χορωδίες Β.Μ.**, κ.λπ.

Κατασκευαστής Προϊόντος, Διάθεση - Πληροφορίες:

- **Γκεζερλής Γ. Βελισσάριος**, Δρ. Πληροφορικής - MSc,
e-mail: gbelis@di.uoa.gr

Ήχος $\frac{4}{q}$ Πα

Κ α τ ε υ θ υ ν θ η η η τ ω η π ρ ο ο ο σ ε ε υ χ η

η η μ δ ω ς θ υ μ ι α α μ α α ε ν ω

ω π ι ο ο ο ο ν σ δ ε π α ρ σ ι ς τ ω ω ν χ ε ι ε ι

ρ ω ω ν μ δ θ υ σ ι α ε σ π ε ρ ι ι ν η η ε ι σ α

κ δ σ ο ν μ δ Κ υ υ υ υ ρ ι ι ι ι ε

Εγχειρίδιο Χρήσης για το πρόγραμμα συγγραφής της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας, Βυζαντινογράφος 2.0, (ByzWriter 2.0). Ιανουάριος 2011.

© COPYRIGHT 1994 - 2011 από τον Γκεζερλή Γ. Βελισσάριο, Δρ. Πληροφορικής, Msc Πληροφορικής, Πανεπιστημίου Αθηνών. Όλα τα δικαιώματα είναι δεσμευμένα.

*Απαγορεύεται η οποιαδήποτε εκμετάλλευση μέρους ή όλου του προϊόντος «**Βυζαντινογράφος 2.0**», (ByzWriter 2.0), με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς την έγγραφη άδεια του κατασκευαστή. Επιτρέπεται μόνο η ιδιωτική εγκατάσταση και χρήση του λογισμικού προς διάδοση και ανάπτυξη της Βυζαντινής μας Μουσικής παράδοσης.*

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του κατασκευαστή:

Κατασκευαστής Προϊόντος:

Γκεζερλής Γ. Βελισσάριος

Δρ. Πληροφορικής - Msc

Αποστέιλετε σχετικές παρατηρήσεις για βελτιώσεις
ή τυχόν ερωτήσεις και απορροίες που έχετε στο παρακάτω email.

e-mail: gbelis@di.uoa.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ.
<i>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</i>	4
<i>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Τρόπος Εγκατάστασης)</i>	9
<i>Χρήσιμες Ρυθμίσεις</i>	10
<i>1. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMusic</i>	12
<i>1.1 Πιθανά προβλήματα κατά τη χρήση της ByzMusic</i>	13
<i>2. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMartiries</i>	14
<i>3. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzFthoresDiseis</i>	16
<i>4. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzIsokratimata</i>	17
<i>5. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzGreekfonts</i>	18
<i>6. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMusicOldSymbols</i>	19
<i>7. Επιπρόσθετες χρήσιμες λειτουργίες</i>	19
<i>Παράδειγμα Συγγραφής</i>	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	
<i>(Πίνακες αντιστοίχισης πληκτρολογίου και Βυζαντινών συμβόλων)</i>	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	
<i>(Οδηγίες για την εγκατάσταση του προγράμματος)</i>	33

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το να παρατηρήσει κανείς και να μάθει το πώς εξελίχθηκε ο τρόπος συγγραφής και έκδοσης των μουσικών κειμένων της Βυζαντινής μας Μουσικής Σημειογραφίας, αλλά και γενικότερα των παντός είδους κειμένων που συγγράφηκαν ανά τους αιώνες. Είναι μια πορεία που ξεκινάει στην αρχαία εποχή με την χρήση, θα λέγαμε, πρωτόγονων μέσων συγγραφής, όπως του πηλού και του μαρμάρου, εξελίσσεται σιγά-σιγά στη συγγραφή πάνω σε πάπυρο, εμφανίζονται στη συνέχεια υλικά, όπως η περγαμηνή (κατεργασμένα δέρματα) ή άλλα παρομοίου είδους, μέχρι που φτάνουμε στην εποχή της ανακάλυψης του χαρτιού και του πρώτου τυπογραφείου. Βέβαια μέχρι τότε, η παραγωγή βιβλίων γινόταν χειρόγραφα και δια της αντιγραφής. Από εκεί και έπειτα ακολουθείται μία συνεχής εξελικτική πορεία, όσον αφορά τον τρόπο έκδοσης των διαφόρων κειμένων, καθώς και αυτών της Βυζαντινής Μουσικής, η οποία στηριζόταν κυρίως στη γνωστή σε όλους, μέθοδο της στοιχειοθεσίας. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός της δυσκολίας που συνάντησε ο Πέτρος Μανουήλ ο Εφέσιος, για να εκδώσει το πρώτο έντυπο βιβλίο Βυζαντινής Μουσικής, «**το Αναστασιματάριο**», το οποίο εκτυπώθηκε με στοιχειοθεσία, στο Βουκουρέστι, το **1820**.

Με τη μεγάλη βέβαια τεχνολογική εξέλιξη που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια όλες αυτές οι κοπιαστικές, για το παρελθόν, λειτουργίες συγγραφής και έκδοσης έχουν πλέον συστηματοποιηθεί και αυτοματοποιηθεί με τη χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, των Εκτυπωτών, Σαρωτών (Scanners) υψηλής ανάλυσης κ.λπ. τεχνολογικών υλικών που χρησιμοποιούνται σήμερα στον «Κόσμο της Έκδοσης».

Από την άλλη μεριά όσον αφορά το χώρο της **Ελληνικής Βυζαντινής Μουσικής**, θα λέγαμε ότι και εδώ έχει σημειωθεί μια πολύ μεγάλη εξέλιξη, και ειδικά στις μέρες μας έχει στραφεί κατά πολύ το κοινό ενδιαφέρον προς αυτήν. Πολλά νέα βιβλία έχουν γραφεί ή ανατυπωθεί, νέοι συνθέτες εκδίδουν τις εργασίες τους στο χώρο αυτό, εμφανίζονται όλο και περισσότερες χορωδίες, σύλλογοι, δισκογραφικές εταιρίες, ωδεία, καθώς και ερευνητικά πανεπιστημιακά προγράμματα που ασχολούνται συστηματικά πλέον με τη Βυζαντινή μουσική. Και όχι μόνο αυτό, αλλά παράλληλα με τη Βυζαντινή Μουσική εμφανίζεται στο προσκήνιο και η **Δημοτική Παραδοσιακή Ελληνική Μουσική**.

Με το νέο **Σύστημα Συγγραφής της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας «Βυζαντινογράφος 2.0»**, πιστεύουμε πως καταφέρνουμε σε ένα μεγάλο βαθμό να συνδυάσουμε τον τρόπο συγγραφής και έκδοσης της Βυζαντινής και Παραδοσιακής Δημόδους Μουσικής μας με τη σημερινή τεχνολογία των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών. Κάτι που μέχρι τώρα έλειπε παντελώς από το χώρο αυτό.

ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἦχος λ̣ ḡ Πα

π
q

μην Α γι ος ο Θε ε ε ος Α α α

γι ος Ι σχυ υ υ ρος Α γι ι ο ος Α α

θα α να α το ο ος ε λε ε ε η η η

σο ον η η η μας

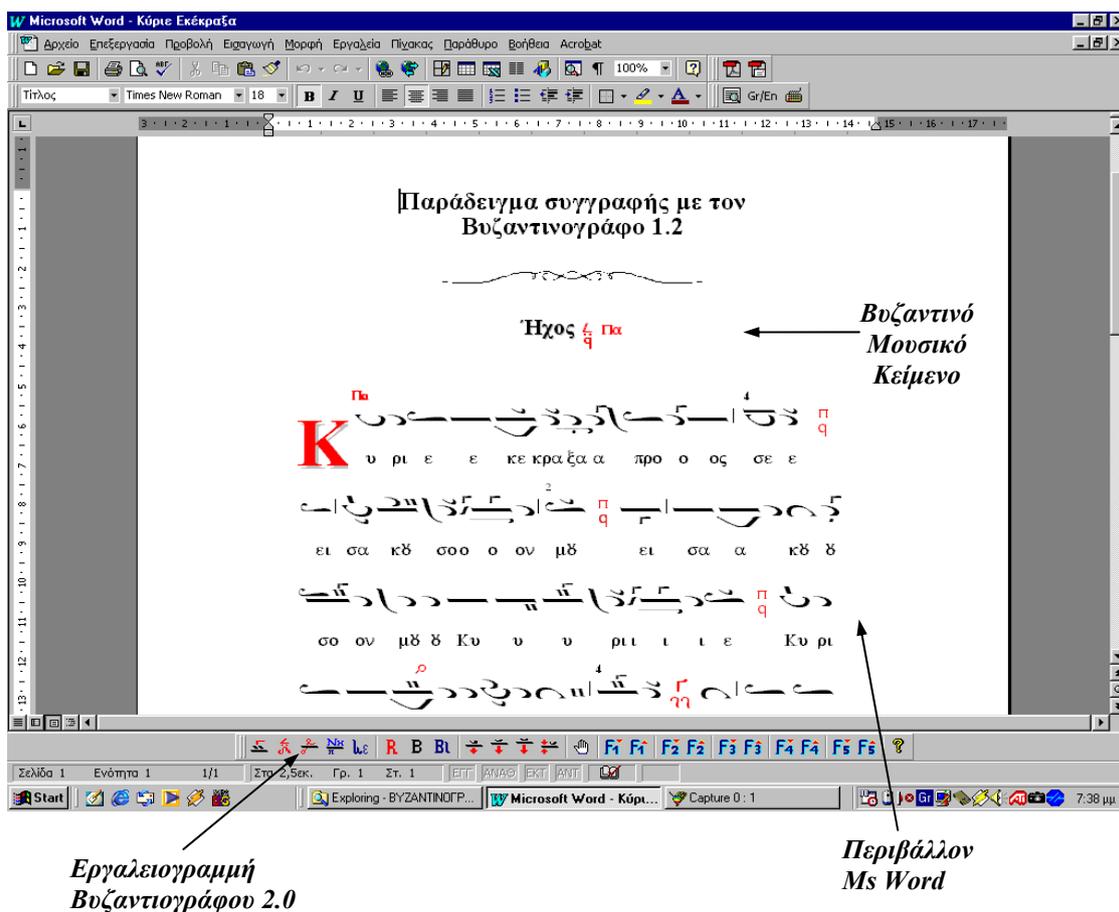
Βυζαντινό μουσικό κείμενο «Τρισάγιος ύμνος» σε ήχο πλάγιο του Α΄.

Ο Βυζαντινογράφος είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα, που παρέχει τη δυνατότητα συγγραφής στον Η/Υ κειμένων Βυζαντινής Μουσικής σε οποιαδήποτε μορφή και μέγεθος. Στο σύστημα αυτό έχουμε σχεδιάσει όλα τα σύμβολα της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας και τα χρησιμοποιούμε με τη μορφή γραμματοσειρών. Κάθε σύμβολο μπορεί να συνδυάζεται με όλα τα άλλα σύμβολα ώστε να είναι εφικτή η συγγραφή όλων των δυνατών συνδυασμών ορθογραφίας που συναντώνται στα βιβλία της Β.Μ. Έτσι, δεν είναι απαραίτητο για κάθε διαφορετικό συνδυασμό συμβόλων που συναντάμε να έχουμε υλοποιήσει και σχεδιάσει και την αντίστοιχη αναπαράστασή του σε κάποια γραμματοσειρά, κάτι δηλαδή που θα οδηγούσε σε ένα δύσχρηστο σύστημα. Αντίθετα, ο τρόπος που υλοποιούμε οδηγεί σε ένα απλό και βέλτιστο σύστημα. Ένα παράδειγμα συγγραφής με τον «Βυζαντινογράφο» φαίνεται παραπάνω.

Περιγραφή του Βυζαντινογράφου 2.0

Ο Βυζαντινογράφος 2.0 είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ενσωματώνεται στο γνωστό επεξεργαστή κειμένου Microsoft Word, που τρέχει σε περιβάλλον Microsoft Windows. Με μια βέλτιστη αντιστοιχία των στοιχειωδών σηματοδρόμων της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας (ΒΜΣ) στα πλήκτρα του πληκτρολογίου του Η/Υ μπορούμε εύκολα να συγγράψουμε Βυζαντινά μουσικά κείμενα μέσα από τον επεξεργαστή κειμένου MS Word.

Όταν εγκατασταθεί το πρόγραμμα αυτό στον υπολογιστή μας, εμφανίζονται στην οθόνη του υπολογιστή μας μια εργαλειογραμμή (toolbar) με **25 μικρά εικονίδια** - κομπάκια που επιτελούν όλες τις αναγκαίες λειτουργίες συγγραφής της ΒΜ (βλ. επόμενη σελίδα). Η εργαλειογραμμή αυτή ενεργοποιείται από το **Μενού: Προβολή\Γραμμές Εργαλείων\ByzantineMusic**.

Το περιβάλλον του Ms Word στο οποίο ενσωματώνεται το πρόγραμμα του Βυζαντινογράφου.

Το πλεονέκτημα είναι ότι ο χρήστης του προγράμματος, πέρα από τις δυνατότητες που του δίνει ο Βυζαντινογράφος αυτός καθ' εαυτό, έχει επιπλέον στη διάθεσή του όλες εκείνες τις δυνατότητες επεξεργασίας κειμένου που του παρέχει ο επεξεργαστής Ms Word. Έτσι, με τον συνδυασμό αυτό, δημιουργούμε ένα ισχυρό εργαλείο επεξεργασίας της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας, που είναι εύχρηστο και αποδοτικό για οποιοδήποτε γνώστη της Βυζαντινής Μουσικής. Στη σελίδα που ακολουθεί φαίνεται η εργαλειογραμμή του Βυζαντινογράφου.

Εργαλειογραμμή του Βυζαντινογράφου 2.0 στο MsWord 95

Εργαλειογραμμή του Βυζαντινογράφου 2.0 στο Ms Word 97/2000

Στην εργαλειογραμμή αυτή το πρώτο εικονίδιο στη σειρά, , χρησιμοποιείται για τη συγγραφή των βασικών συμβόλων της σημειογραφίας. Το δεύτερο, , για τη συγγραφή των «μαρτυριών». Το τρίτο, , για τη συγγραφή των «φθορών», των «διέσεων» και «υφέσεων». Το τέταρτο, , για τη συγγραφή των «ισοκρατημάτων» και το πέμπτο, , για τη συγγραφή του «λόγου», των συλλαβών δηλαδή του Ελληνικού αλφαβήτου, που βρίσκεται κάτωθεν της μελωδίας. Το έκτο για τη συγγραφή ορισμένων συμβόλων της παλαιάς Παρασημαντικής τα οποία βρίσκονται σε χρήση μέχρι και σήμερα καθώς και διαφόρων άλλων συμπληρωματικών σημαδιών. Τα υπόλοιπα εικονίδια χρησιμοποιούνται, για τον κατάλληλο χρωματισμό των σηματοφόρων (μαύρο, κόκκινο, μπλε), για τη ρύθμιση της απόστασης της μελωδίας από το λόγο, για την ρύθμιση του μεγέθους των γραμματοσειρών καθώς και για τη ρύθμιση οποιασδήποτε άλλης γραμματοσειράς θελήσουμε να χρησιμοποιήσουμε κατά τη συγγραφή.

Μπορούμε, λοιπόν, με το πρόγραμμα αυτό να συγγράψουμε όλους τους δυνατούς συνδυασμούς των συμβόλων της νέας αναλυτικής Β.Μ.Σ., που βρίσκεται σε χρήση από την Ορθόδοξη Ελληνική Εκκλησία από το 1814 και έπειτα.

Τα οφέλη και οι ευκολίες που παρέχονται απ' αυτό είναι πολλά, όπως η δυνατότητα συγγραφής νέων μουσικών εκδόσεων, ποιοτικών, ευανάγνωστων, έγχρωμων, καλογραμμένων, με μεγάλα ή μικρά σύμβολα, ξεφεύγοντας με τον τρόπο αυτό, από τη δύσκολη διαδικασία της έκδοσης βιβλίων με στοιχειοθεσία, που υπάρχει μέχρι τώρα, και για τη Βυζαντινή μουσική είναι αρκετά επίπονη. Επίσης, ο Βυζαντινογράφος 2.0, είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τους μουσικοδιδασκάλους της Βυζαντινής Μουσικής, τα Ωδεία, ή οπουδήποτε αλλού διδάσκεται η Β.Μ., μέσω του οποίου θα μπορούν να γραφούν ασκήσεις για μαθητές της Β.Μ., χορικούς ψαλμούς για χορωδίες Β.Μ. Μπορούν επίσης να γραφτούν δημοτικά παραδοσιακά τραγούδια, τα οποία θα αποδίδονται μουσικά από τις διάφορες χορωδίες. Από την άλλη μεριά από την πλευρά ενός μαθητή της Β.Μ., ο Βυζαντινογράφος έχει επίσης να προσφέρει πολλά. Η συχνή αντιγραφή μουσικών κειμένων στον υπολογιστή κάνει το μαθητή να μαθαίνει πολύ γρήγορα τη δύσκολη ορθογραφία της Β.Μ., επίσης του δίνει τη δυνατότητα να απομνημονεύει εύκολα τις μουσικές φράσεις της Β.Μ., τις οποίες γράφει και επαναλαμβάνονται συνήθως συχ-

νά αμετάβλητες στα τροπάρια. Επίσης η διόρθωση των μουσικών κειμένων σε περίπτωση που υπάρχουν λάθη γίνεται πολύ εύκολα και γρήγορα.

Αυτοί που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον Βυζαντινογράφο είναι κυρίως οι εκδότες βιβλίων βυζαντινής μουσικής, οι δισκογραφικές εταιρίες που παράγουν CDs, ωδεία στα οποία διδάσκεται η βυζαντινή μουσική, οι ψάλτες, οι μουσικοδιδάσκαλοι, οι μαθητές βυζαντινής μουσικής κ.λπ.

Ο **Βυζαντινογράφος 2.0** είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα, που παρέχει τη δυνατότητα να συγγράψει κανείς στον προσωπικό του Η/Υ κείμενα της Βυζαντινής σημειογραφίας σε οποιαδήποτε μορφή και μέγεθος (μεγάλου ή μικρού μεγέθους, έγχρωμα, ποιοτικά, κ.λπ.). Εγκαθίσταται σε προσωπικό Η/Υ (PC), απαιτώντας λειτουργικό σύστημα *Windows, 95, NT, 98, 2000, Me, Xp, 2003, 2007*, και χρησιμοποιείται μέσω του επεξεργαστή κειμένου *Word for Windows 95,97,98,2000, Xp, VISTA, 7*.

Το σύστημα αυτό πιστεύουμε πως θα δώσει νέα ώθηση στον χώρο της Βυζαντινής και Παραδοσιακής Δημοτικής μας Μουσικής, και θα συμβάλει σημαντικά στον εκσυγχρονισμό των εκδόσεων, ώστε να ικανοποιηθούν έτσι οι σημερινές ανάγκες και οι μελλοντικές απαιτήσεις.

Υπεύθυνος Προϊόντος
Γκεζερλής Γ. Βελισσάριος
Δρ. Πληροφορικής
Ιούνιος 2002

Το σύστημα συγγραφής της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας **Βυζαντινογράφος 2.0 (ByzWriter 2.0)** αποτελείται από 6 γραμματοσειρές που υλοποιούν όλες, ως επί το πλείστον, τις περιπτώσεις της Βυζαντινής Μουσικής γραφής (1. ByzMusic, 2. ByzMartiries, 3. BysFthoresDiseis, 4. ByzIsokratimata, 5. ByzGreekFonts 6. ByzMusicOldSymbols).

Το όλο σύστημα εγκαθίσταται στον Επεξεργαστή Κειμένου Word For Windows (έκδοση 97, 98, 2000, Xp, Ελληνική ή Αγγλική) και απαιτεί την ύπαρξη λειτουργικού Windows 98, Me, NT, 2000, Xp.

- Ξεκινώντας την εγκατάσταση βεβαιωθείτε ότι ο **Επεξεργαστής Word είναι εγκατεστημένος** στον υπολογιστή σας. (**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Εάν έχετε περισσότερες από μία εκδόσεις του Microsoft Word (π.χ. Word 97 και Word 2000), εγκατεστημένες στον Η/Υ σας, τότε εάν θέλετε ο Βυζαντινογράφος να λειτουργεί σε όλες τις εκδόσεις θα πρέπει να ανοίξετε και να κλείσετε την έκδοση του Word στο οποίο θέλετε να εγκατασταθεί ο Βυζαντινογράφος, πριν την εγκατάσταση του Βυζαντινογράφου. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να γίνει για κάθε έκδοση του Word. Σε περίπτωση που απλά έχετε εγκατεστημένη μία έκδοση του Word στον Η/Υ σας, τότε απλά κάνετε εγκατάσταση μία φορά).
- Εισάγετε το CD εγκατάστασης του **Βυζαντινογράφου 2.0** στο CDROM του Η/Υ σας και περιμένετε μέχρις ότου ξεκινήσει το πρόγραμμα εγκατάστασης από μόνο του (διαδικασία autorun). Σε περίπτωση που δεν ξεκινάει τότε ανοίξτε τα περιεχόμενα του CD με την «Εξερεύνηση των Windows (Windows Explorer) και εκτελέστε το πρόγραμμα «byzsetup.exe»
- Στην συνέχεια ακολουθήστε τα βήματα εγκατάστασης που περιγράφονται αναλυτικά στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β** (σελ. 33).
- Μετά την εγκατάσταση ενεργοποιήστε τον Επεξεργαστή κειμένου Word For Windows.

Αμέσως μετά την ενεργοποίηση θα εμφανιστεί στις γραμμές εργαλείων του Word μία νέα γραμμή εργαλείων (**Menu: Προβολή\Γραμμές Εργαλείων**) με το όνομα **Byzantine Music**. Με τη χρήση αυτής καθώς και των πινάκων αντιστοιχίας συμβόλων Βυζαντινής Μουσικής και πλήκτρων του Πληκτρολογίου, που βρίσκονται στο Παράρτημα Α, του εγχειριδίου αυτού, μπορείτε να γράψετε τα Βυζαντινά μουσικά σας κείμενα.

Ας κάνουμε όμως μια πιο λεπτομερέστερη περιγραφή:

Χρήσιμες ρυθμίσεις

Πριν ξεκινήσουμε την περιγραφή ας δούμε μερικές χρήσιμες ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν στο Microsoft Word ώστε να λειτουργεί σωστά ο Βυζαντινογράφος 2.0

1. Για την έκδοση Office XP, Office 2003, μετά την εγκατάσταση του Βυζαντινογράφου 2.0 θα πρέπει να μεταβείτε στο μενού **Εργαλεία\Μακροεντολές\Ασφάλεια**, να επιλέξετε «**Χαμηλή**» ασφάλεια, να βγείτε από το Word (έξοδος) και να ξαναμπείτε.
2. Για όλες τις εκδόσεις του Office (97,2000,XP,2003), θα πρέπει να απενεργοποιήσετε τις επιλογές στο μενού **Εργαλεία\Αυτόματη Διόρθωση\Αυτόματη Διόρθωση**.
3. Στην περίπτωση που άλλα εμφανίζονται στην οθόνη σας και άλλα τυπώνονται στον εκτυπωτή σας, θα πρέπει να αυξήσετε την ανάλυση εκτύπωσης από τον εκτυπωτή (π.χ. από 360 dpi σε 720 dpi, ή από draft σε normal ή best κλπ). Διαφορετικά, εάν το πρόβλημα συνεχίζεται θα πρέπει να βρείτε καταλληλότερο driver για τον εκτυπωτή σας που θα είναι κατασκευασμένος για την αντίστοιχη έκδοση των windows που έχετε εγκατεστημένη στον σας H/Y.
4. Στην περίπτωση που **διαγράψατε για κάποιον λόγο το Microsoft Word**, και το ξαναεγκαταστήσατε (π.χ. μια καινούργια έκδοσή του), για να εγκαταστήσετε στην συνέχεια τον Βυζαντινογράφο 2.0 απλά βάζετε το CD εγκατάστασης και ακολουθείτε τις οδηγίες εγκατάστασης από το εγχειρίδιο χρήσης (Παράρτημα Β).
5. Στην περίπτωση που **κάνατε format** στον σκληρό σας δίσκο (οπότε διαγράψατε και το Word και τον Βυζαντινογράφο) τότε αφού εγκαταστήσετε εκ νέου τα windows και στην συνέχεια το Microsoft Word, για να εγκαταστήσετε τον Βυζαντινογράφο 2.0 στο σύστημά σας, απλά βάζετε το CD του Βυζαντινογράφου 2.0 και πραγματοποιείτε την εγκατάσταση σύμφωνα με το Παράρτημα Β. Όμως στην προκειμένη περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε το **Κλειδί Εγγραφής**, το οποίο πήρατε κατά την πρώτη εγκατάσταση του Βυζαντινογράφου και έχετε φυλάξει.
6. Στην περίπτωση που είχατε αγοράσει μία από τις προηγούμενες εκδόσεις του Βυζαντινογράφου (όπως την 1.0 ή την 1.1) τότε με την εγκατάσταση του Βυζαντινογράφου 2.0 θα υπάρχει **πρόβλημα συμβατότητας** με τις προηγούμενες εκδόσεις όσον αφορά τα κείμενα που ήδη έχετε γράψει. Η ασυμβατότητα αυτή εμφανίζεται σε δύο σημεία:
  - Α. Οι γραμματοσειρές «**ByzFthoresDieseis**» (φθορές και διέσεις – υφέσεις) και «**ByzIsokratimata**» (ισοκρατήματα) δεν εμφανίζονται σωστά (εμφανίζονται με κουτάκια). Αυτό το οποίο κάνουμε για να επιλύσουμε το πρόβλημα είναι:

Ανοίγουμε ένα ήδη γραμμένο παλαιό κείμενο στον Βυζαντινογράφο 2.0 και αν βλέπουμε κουτάκια όπου είχε φθορές – διέσεις – υφέσεις – ισοκρατήματα τότε **κάνουμε απλά κλικ στο 26^ο εικονίδιο** της εργαλειογραμμής του Βυζαντινογράφου , και το κείμενο διορθώνεται αυτόματα. Στην συνέχεια μπορείτε να σώσετε το κείμενό σας με ένα άλλο όνομα αφού σιγουρευτείτε ότι εμφανίζεται σωστά.

Προσοχή, το 26^ο αυτό εικονίδιο εμφανίζεται μόνο όταν εγκαταστήσουμε την ενημέρωση του Βυζαντινογράφου 2.0.1 (update 2.0.1). Η ενημέρωση αυτή εάν δεν έχει δοθεί με την αγορά, για όσους έχουν τον Βυζαντινογράφο 2.0, θα πρέπει να ζητηθεί από τον κατασκευαστή και να σας σταλεί με email. (<http://www.di.uoa.gr/~gbelis>)

- Β. Η δεύτερη ασυμβατότητα αφορά το πλήκτρο «space» του πληκτρολογίου στην γραμματοσειρά «ByzMusic». Στην έκδοση 1.0 το space ήταν 500 σημεία, στην 1.1 ήταν 76 σημεία, ενώ στην 2.0 είναι 200 σημεία. Αυτό σημαίνει πως εάν σε ένα παλιό κείμενό σας είχατε χρησιμοποιήσει το πλήκτρο space της γραμματοσειράς ByzMusic **για να εισάγετε κενά μεταξύ των χαρακτήρων** (εάν δεν το είχατε χρησιμοποιήσει δεν υπάρχει ασυμβατότητα), τώρα στην έκδοση 2.0 αυτό θα μετατραπεί αυτόματα σε 200 σημεία (ενώ πριν ήταν 76 ή 500) και συνεπώς θα αλλάξει η στοίχιση του κειμένου σας. Για να λύσουμε το πρόβλημα αυτό εκτελούμε την παρακάτω διαδικασία:

Στο μενού των windows:

Εναρξη\Προγράμματα\BYZANTINOΓΡΑΦΟΣ 2.0

Εκτελούμε το :

Αλλαγή γραμματοσειράς ByzMusic για έκδοση 1.0, 1.1, 1.2

Στο παράθυρο διαλόγου που θα εμφανιστεί θα επιλέξετε την γραμματοσειρά της έκδοσης που είχατε (π.χ. 1.0 ή 1.1) και το κουμπί «Συνέχεια». Το σύστημά σας θα ενημερωθεί αμέσως με την κατάλληλη γραμματοσειρά μετά την επανεκκίνηση.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ίδια διαδικασία για να επιστρέψετε στην γραμματοσειρά ByzMusic της έκδοσης 2.0 με 200 σημεία στο πλήκτρο space.

Προσοχή, η διαδικασία αυτή εμφανίζεται μόνο όταν εγκαταστήσουμε την ενημέρωση του Βυζαντινογράφου 2.0.1 (update 2.0.1). Η ενημέρωση αυτή εάν δεν έχει δοθεί με την αγορά, για όσους έχουν τον Βυζαντινογράφο 2.0, θα πρέπει να ζητηθεί από τον κατασκευαστή και να σας σταλεί με email.

1. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMusic

- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzMusic είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 1ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων του Βυζαντινογράφου 2.0, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+1. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) είναι 30, ώστε το μουσικό κείμενο να είναι ευανάγνωστο. Στην περίπτωση που ο χρήστης απαιτεί μεγαλύτερο ή μικρότερο μέγεθος στη γραμματοσειρά μπορεί απλά να αλλάξει το μέγεθος της γραμματοσειράς μέσω του επεξεργαστή Word και στη συνέχεια, εάν θέλει να σταθεροποιήσει το μέγεθος αυτό για όλες τις γραμματοσειρές Βυζαντινής μουσικής, θα πρέπει να πατήσει το 14ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων BM, που είναι το .
- Στη γραμματοσειρά ByzMusic υπάρχουν τριών ειδών χαρακτήρες:
  - Οι **κύριοι χαρακτήρες τύπου Α**, που όταν γραφούν μετακινούν τον κέρσορα στην επόμενη θέση. Τέτοιοι είναι το ίσον, ολίγον πεταστή κ.λπ. (βλέπε χαρακτήρες τύπου Α, στον Πίνακα 1.1, 1.2, Παράρτημα Α).

β. Οι **δευτερεύοντες τύπου Β**, οι οποίοι όταν γραφούν δεν μετακινούν τον κέρσορα από τη θέση που βρισκόταν. Τέτοιοι χαρακτήρες γράφονται πάντοτε **πριν από έναν κύριο χαρακτήρα**, έτσι ώστε ο κύριος χαρακτήρας να τοποθετηθεί επάνω ή κάτω απ' αυτούς. Π.χ. το ψηφιστό, ομαλό, αντικένομα κ.λπ. (βλέπε χαρακτήρες τύπου Β, στον Πίνακα 1.1, 1.2, Παράρτημα Α). Στο παρακάτω παράδειγμα ο κύριος χαρακτήρας “ολίγον” μπαίνει μετά τον δευτερεύοντα χαρακτήρα.

γ. Οι **δευτερεύοντες τύπου Γ** οι οποίοι όταν γραφούν δεν μετακινούν τον κέρσορα από τη θέση που βρισκόταν. Τέτοιοι χαρακτήρες γράφονται πάντοτε **μετά από έναν κύριο χαρακτήρα**, έτσι ώστε να τοποθετηθούν επάνω ή κάτω απ' αυτόν. Π.χ. το γοργό, το κλάσμα, η υψηλή κ.λπ. (βλέπε χαρακτήρες τύπου Γ, στον Πίνακα 1.1, 2.0, Παράρτημα Α). Στα παρακάτω παραδείγματα πρώτα γράφεται το ολίγο και μετά το γοργό, το κλάσμα και η υψηλή.

Όταν γράφουμε ένα κείμενο ακολουθούμε τον παρακάτω κανόνα:

- **Πρώτα γράφουμε τους χαρακτήρες τύπου B (αν υπάρχουν).**
- **Ακολουθούν οι χαρακτήρες τύπου A.**
- **Στη συνέχεια τοποθετούμε τους χαρακτήρες τύπου Γ (αν υπάρχουν).**

Για παράδειγμα στην μουσική θέση:

το ψηφιστό και το αντικένωμα είναι τύπου B, το ολίγον, ίσον, πεταστή και απόστροφος είναι τύπου A και τα υπόλοιπα τύπου Γ. Έτσι για να γράψουμε την μουσική αυτή θέση θα πρέπει να πληκτρολογήσουμε την παρακάτω ακολουθία χαρακτήρων του πληκτρολογίου σύμφωνα με τον Πίνακα 1.1 του Παραρτήματος A: **saazf:/d]///xs;h{ba[ds;** (όπου ο χαρακτήρας “/” αντιστοιχεί στο *small space*, που είναι το μικρό διάστημα ανάμεσα στους χαρακτήρες).

- Με τον παραπάνω τρόπο μπορούμε με βάση πάντοτε τον πίνακα 1.1, 1.2 (που περιέχει τις αντιστοιχίες των βυζαντινών συμβόλων και των πλήκτρων του πληκτρολογίου), να γράφουμε τις μουσικές θέσεις του βυζαντινού κειμένου.

1.1 Πιθανά προβλήματα κατά τη χρήση της ByzMusic

A. Θα πρέπει πάντοτε με βάση τον πίνακα 1.1, 1.2 να χρησιμοποιούμε εκείνα τα σύμβολα που θα κάνουν τη μορφή του κειμένου μας πιο ευπαρουσίαστη π.χ. στις παρακάτω θέσεις θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε το κατάλληλο γοργό (το 2ο και το 4ο στο παρακάτω σχήμα έχουν επιλεγεί σωστά). Είναι προφανές πως θα χρειαστεί στο αρχικό στάδιο εκμάθησης της γραμματοσειράς εξοικείωση με τον πίνακα 1.1, 1.2 αντιστοιχιών συμβόλων και πλήκτρων του πληκτρολογίου. Στο παράδειγμα το γοργό που ταιριάζει περισσότερο στο ολίγον είναι αυτό που αντιστοιχεί στο σύμβολο “[” του πληκτρολογίου (Πιν. 1.1, 1.2).

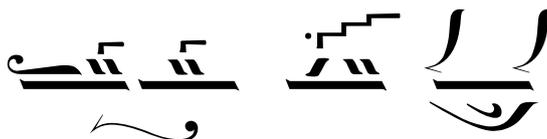
B. Για την περίπτωση που έχουμε παλαιότερη έκδοση των windows (windows 3.1), η γραμματοσειρά ByzMusic μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις windows εφαρμογές με την προϋπόθεση ότι η ανάλυση της οθόνης που θα χρησιμοποιούν αυτές θα είναι 16 αποχρώσεων. Για τις μεταγενέστερες εκδόσεις των Windows 95,98, NT, Me, 2000, Χρ **δεν υπάρχει περιορισμός και πρόβλημα στον τρόπο συγγραφής.** Στην περίπτωση που έχουμε windows 3.1 και έχουμε επιλέξει οι αποχρώσεις των windows 3.1 να είναι 256 ή 65535 ή και παραπάνω, παρουσιάζεται το εξής πρόβλημα στις γραμματοσειρές True

Τυπε αυτού του είδους: Είναι δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις το διάστημα-στοίχιση (kerning) μεταξύ των χαρακτήρων να χαλάσει καθώς γράφουμε το μουσικό κείμενο (σε άλλη θέση δηλαδή να βρίσκεται το τέλος της σειράς και σε διαφορετική θέση ο κέρσορας).

Το πρόβλημα αυτό, όταν παρουσιαστεί, στην περίπτωση που θέλουμε να έχουμε περισσότερες των 16 αποχρώσεις, μπορούμε να το υπερβούμε κάνοντας χρήση του παρακάτω κανόνα, καθώς γράφουμε το μουσικό κείμενο:

- Πρώτα γράφουμε τους χαρακτήρες τύπου B (αν υπάρχουν).
- Ακολουθούν οι χαρακτήρες τύπου A.
- Στη συνέχεια τοποθετούμε τους χαρακτήρες τύπου Γ (αν υπάρχουν).
- Στην κάθε κατηγορία χαρακτήρων που βρισκόμαστε π.χ. τύπου B ή Γ, γράφουμε πρώτα τους χαρακτήρες εκείνους που βρίσκονται πιο αριστερά.

Για παράδειγμα, στις 4 παρακάτω μουσικές θέσεις οι χαρακτήρες γράφονται με την εξής σειρά:

1. ίσον (B), ολίγον (A), σύνδεσμος (Γ), κεντήματα (Γ), γοργό (Γ),
2. ολίγον (A), κεντήματα (Γ), γοργό (Γ),
3. ολίγον (A), υποροή (Γ), στιγμή (Γ), τρίγοργο (Γ), κεντήματα (Γ),
4. ψηφιστό (B), αριστερή υψηλή (B), ολίγον (A), κλάσμα (Γ), δεξιά υψηλή (Γ).

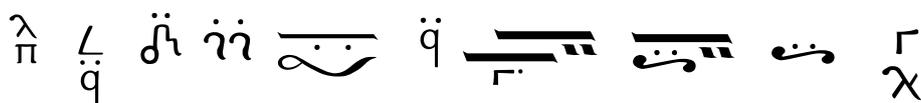
Επαναλαμβάνουμε ότι η σειρά αυτή θα πρέπει να τηρείται μόνο όταν το πρόγραμμα Βυζαντινογράφος 2.0 χρησιμοποιείται με ανάλυση οθόνης μεγαλύτερη των 16 χρωμάτων (για τα windows 3.1).

2. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMartiries

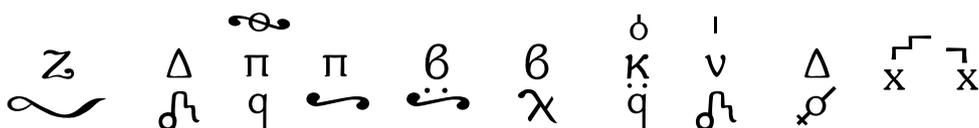
- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 2ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+2. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) θα πρέπει να είναι όμοιο με αυτό της γραμματοσειράς ByzMusic (στην προκειμένη περίπτωση 30). Εάν χρησιμοποιώντας την προηγούμενη γραμματοσειρά ByzMusic αλ-

λάξαμε το μέγεθος, π.χ. σε 42, δια μέσου του 14ου εικονιδίου, τότε και η ByzMartiries θα έχει αυτόματα και αυτή το μέγεθος 42.

- Ομοίως με την ByzMusic έχουμε και εδώ χαρακτήρες τύπου Α, Β και Γ. Κανόνας γραφής είναι αυτός που περιγράψαμε στην περίπτωση της γραμματοσειράς ByzMusic: Πρώτα γράφουμε τους χαρακτήρες τύπου Β (αν υπάρχουν). Ακολουθούν οι χαρακτήρες τύπου Α. Στη συνέχεια τοποθετούμε τους χαρακτήρες τύπου Γ, αν υπάρχουν, χωρίς να περιοριζόμαστε στο να γράφουμε πρώτα αυτούς που βρίσκονται πιο αριστερά.
- Με τη γραμματοσειρά αυτή μπορούμε να γράψουμε (Πίνακας 2) *Αρκτικές Μαρτυρίες* π.χ.

ή ακόμη και *απλές μαρτυρίες* και *χρονικές αγωγές* μέσα στο μουσικό κείμενο π.χ

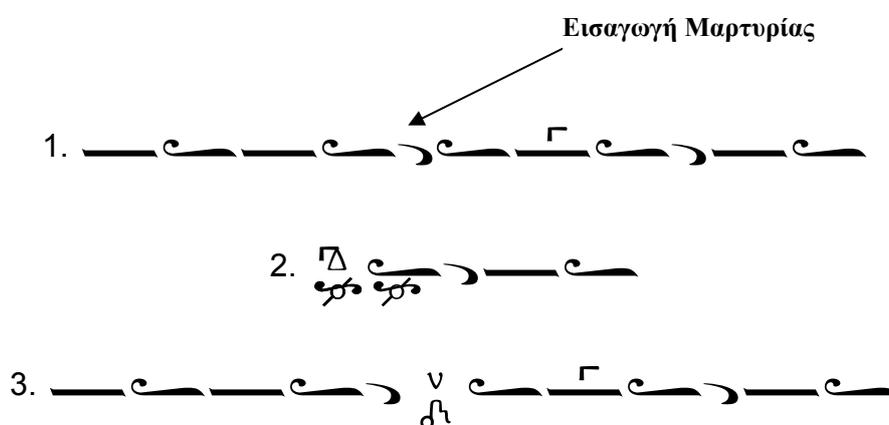
Όπως βλέπουμε η γραμματοσειρά ByzMartiries μας δίνει τη δυνατότητα να τοποθετήσουμε *φθορές* επάνω στις μαρτυρίες και να γράψουμε όλους τους συνδυασμούς των μαρτυριών.

- Στην περίπτωση που γράφουμε αρκτικές μαρτυρίες θα χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν εκτός της ByzMartiries και άλλες γραμματοσειρές, ώστε να γράψουμε χαρακτήρες Ελληνικού κειμένου, π.χ. παρακάτω χρησιμοποιούμε τις ByzGreekfonts (για αυτήν θα μιλήσουμε παρακάτω), ByzMartiries και ByzMusic, ρυθμίζοντας κατάλληλα το μέγεθός τους (font size).

- Στην περίπτωση που θέλουμε να εισαγάγουμε εκ των υστέρων σε κάποια μουσική θέση μία μαρτυρία, μεταβαίνουμε στη θέση αυτή και στη συνέχεια μπαίνουμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries με τους τρόπους που αναφέραμε παραπάνω. Έστω ότι έχουμε την σειρά 1, όπως φαίνεται παρακάτω, και θέλουμε στη θέση που δείχνει το βέλος στο παρακάτω σχήμα, να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries, τότε θα δημιουργηθεί το πρόβλημα που φαίνεται στην σειρά 2 (θα αλλάξει η γραφή λόγω ιδιομορφίας των windows μια που αυτά θεωρούν όλη την πρόταση σαν μία λέξη).

Για να εξαλείψουμε το πρόβλημα αυτό θα πρέπει κάθε φορά που πηγαίνουμε σε μία θέση και θέλουμε να μεταβούμε στην ByzMartiries απλά να τοποθετούμε *πριν την μετάβαση* ένα μικρό **κενό** (*small space*, χαρακτήρας “/” του πληκτρολογίου, που υπάρχει σε όλες τις γραμματοσειρές κατηγορίας Byz...) στη θέση αυτή, στην περίπτωση που αυτό δεν υπάρχει. Έτσι γράφουμε την σειρά 3. (Στην περίπτωση που εμφανιστεί το πρόβλημα της σειράς 2 θα πρέπει να κάνουμε ακύρωση της προηγούμενης εντολής (Undo) όσες φορές χρειάζεται (πολλές φορές), ώστε να επανέλθουμε στην προηγούμενη κατάσταση και να συνεχίσουμε). Καλό είναι κατά τη συγγραφή να διαχωρίζουμε τους χαρακτήρες τον έναν από τον άλλο με ένα *small space* (βλ. Παράρτημα Α), ώστε το κείμενο να είναι πιο ευανάγνωστο.

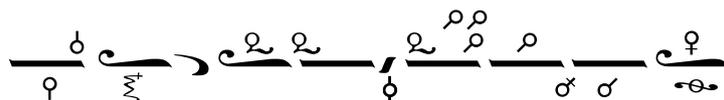
Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μικρό διάστημα Small Space (χαρακτήρας “/”) είναι πολύ απαραίτητο στην περίπτωση που θέλουμε να εισαγάγουμε μικρά κενά ανάμεσα στους χαρακτήρες της B.M., ώστε να πετύχουμε δεξιά στοίχιση ή απλά να τους αραιώσουμε λίγο.

3. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzFthoresDiseis

- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzFthoresDiseis είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 3ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+3. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) θα πρέπει να είναι όμοιο με αυτό της γραμματοσειράς ByzMusic (στην προκειμένη περίπτωση 30). Για την αλλαγή του μεγέθους ισχύουν ομοίως και εδώ αυτά που προαναφέραμε.
- Στη γραμματοσειρά αυτή έχουμε μόνο χαρακτήρες τύπου Β και Γ.
- Με τη γραμματοσειρά αυτή μπορούμε να γράψουμε (Πίνακας 3.1, 3.2) όλες τις φθορές, διέσεις και υφέσεις μέχρι και τις δίγραμμες, καθώς επίσης και τις χρώες, σε κά-

ποια θέση μέσα στο μουσικό μας κείμενο. Στην περίπτωση που τα εισάγουμε εκ των υστέρων ακολουθούμε τον κανόνα που περιγράψαμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries, ώστε να εξαλείψουμε το πρόβλημα της σειράς 2 (βλ. παραπάνω).

- Καθένα από τα σύμβολα που αναφέραμε παραπάνω μπορεί να τοποθετηθεί σε *έξι* διαφορετικές θέσεις πάνω σε έναν χαρακτήρα τύπου A, εκτός των υφέσεων και των διέσεων που τοποθετούνται σε 4 θέσεις. Η διαδικασία τοποθέτησης είναι ίδια με αυτήν των γραμμάτων (ν, π, β, ...) της ByzIsokratimata.

Είναι προφανές πως απαιτείται εξοικείωση με τους πίνακες του παραρτήματος, ώστε ο χρήστης να μπορέσει να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες και τις περιπτώσεις που του προσφέρει ο Βυζαντινογράφος 2.0.

4. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzIsokratimata

- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzIsokratimata είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 4ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+4. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) θα πρέπει να είναι όμοιο με αυτό της γραμματοσειράς ByzMusic (στην προκειμένη περίπτωση 30). Για την αλλαγή του μεγέθους ισχύουν ομοίως και εδώ αυτά που προαναφέραμε.
- Στη γραμματοσειρά αυτή έχουμε μόνο χαρακτήρες τύπου B και Γ.
- Με τη γραμματοσειρά αυτή εισάγουμε (Πίνακας 4.1, 4.2) ισοκρατήματα (Nη, Πα, ...) ή διπλά ισοκρατήματα (Πα - Δι), σε κάποια θέση μέσα στο μουσικό κείμενο. Στην περίπτωση που τα εισάγουμε εκ των υστέρων ακολουθούμε τον κανόνα που περιγράψαμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries, ώστε να εξαλείψουμε το πρόβλημα της σειράς 2 (βλ. παραπάνω). Θα πρέπει να πούμε ότι όλα τα ισοκρατήματα είναι χαρακτήρες τύπου B.

Πα - Δι

- Επίσης με τη γραμματοσειρά αυτή έχουμε τη δυνατότητα να εισάγουμε τα γράμματα (ν, π, β, Γ, Δ, κ, Z) σε 6 διαφορετικές θέσεις γύρω από ένα χαρακτήρα τύπου A της ByzMusic. π.χ.:

Από τους χαρακτήρες αυτούς άλλοι είναι τύπου Β και άλλοι τύπου Γ.

5. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzGreekfonts

- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzGreekfonts είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 5ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+5. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) θα πρέπει να είναι όμοιο με αυτό της γραμματοσειράς ByzMusic (στην προκειμένη περίπτωση 30). Για την αλλαγή του μεγέθους ισχύουν ομοίως και εδώ αυτά που προαναφέραμε.
- Με τη γραμματοσειρά αυτή απλά γράφουμε το κείμενο που ακολουθεί κάτω από μία μουσική θέση ή προσθέτουμε κείμενο στις αρκτικές μαρτυρίες (π.χ. Ήχος ... Πα ή Γα κ.λπ)
- Περιέχει χαρακτήρες (Πίνακας 5) όπως **λ**, **ς**, **υ**, **υ**, **υ**, καθώς και αυτούς του Ελληνικού Αλφαβήτου. Π.χ.

- Επίσης με τη γραμματοσειρά αυτή μπορούμε να προσθέσουμε ρυθμούς μέσα στις μουσικές θέσεις της ByzMusic. Αν τους προσθέσουμε εκ των υστέρων θα ακολουθήσουμε τον κανόνα που περιγράψαμε στην ByzMartiries. Π.χ.

6. Χρησιμοποιώντας τη γραμματοσειρά ByzMusicOldSymbols

- Μπορούμε αυτόματα να μεταβούμε στη γραμματοσειρά ByzMusicOldSymbols είτε επιλέγοντας με το ποντίκι το 6ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων, είτε πατώντας τα πλήκτρα Alt+6. Το επιλεγμένο μέγεθος για τους χαρακτήρες αυτούς (font size) θα πρέπει να είναι όμοιο με αυτό της γραμματοσειράς ByzMusic (στην προκειμένη περίπτωση 30). Για την αλλαγή του μεγέθους ισχύουν ομοίως και εδώ αυτά που προαναφέραμε.
- Με τη γραμματοσειρά αυτή μπορούμε να γράψουμε (Πίνακας 6) τους χαρακτήρες της **Παλαιάς Παρασημαντικής** που χρησιμοποιούνται και σήμερα από πολλούς μουσικοδιδασκάλους, όπως είναι η «οξεία», το «ισάκι», το «τζάκισμα», το «πίεσμα ή διπλή βαρεία», το «λόγισμα», το «τρομικόν», το «στρεπτόν» και την «παρακλητική», καθώς και κάποια άλλα σύμβολα που χρησιμοποιούνται στα Δημοτικά μας Τραγούδια όπως «τετράγοργο», «πεντάγοργο» και «εξάγοργο». Στην περίπτωση που εισάγουμε τα σύμβολα αυτά εκ των υστέρων, ακολουθούμε τον κανόνα που περιγράψαμε στη γραμματοσειρά ByzMartiries, ώστε να εξαλείψουμε το πρόβλημα της σειράς 2 (βλ. παραπάνω).

7. Επιπρόσθετες χρήσιμες λειτουργίες

Χρωματισμός

- Γενικότερα μπορούμε να πούμε πως με το σύστημα αυτό μπορεί κανείς να γράψει κείμενα σε οποιαδήποτε μέγεθος θέλει, καθώς και σε οποιαδήποτε μορφή. Π.χ. έγχρωμα, σε στήλες κ.λπ. Για την χρήση χρωμάτων διαθέτουμε το 7ο, 8ο και 9ο εικονίδιο , , , ή τον συνδυασμό πλήκτρων συντόμευσης Alt+7, Alt+8 και Alt+9 αντίστοιχα, με το οποίο μπορούμε να κάνουμε αλλαγές από μαύρο σε κόκκινο ή μπλε χρώμα. Για περισσότερα χρώματα μπορεί ο χρήστης να χρησιμοποιήσει τις δυνατότητες του επεξεργαστή κειμένου.

Σμίκρυνση – Μεγέθυνση κειμένου

- Επίσης, αν νομίζουμε ότι το κείμενό μας είναι μεγάλο (μικρό) σε μέγεθος έχουμε τη δυνατότητα να το μαρκάρουμε όλο και να μικρύνουμε (μεγαλώσουμε) το μέγεθός του, χωρίς αυτό να μεταβληθεί.

Διαδικασία ελάττωσης της απόστασης μεταξύ Μέλους – Λόγου

- Ακόμη, αν το κενό ανάμεσα στις γραμμές του κειμένου είναι μεγάλο μπορούμε να το μικρύνουμε από το διάστιχο μεταξύ των παραγράφων του επεξεργαστή κειμένου (Μενού: Μορφή\Παράγραφος\Εσοχές και Διάστημα\Διάστιχο = Πολλαπλό, Σε = 0,7), (Προτεινόμενο μέγεθος για ευανάγνωστο κείμενο είναι το: Διάστιχο = 0.78 ή 0,85 κ.λπ.). Το Διάστιχο το ρυθμίζει ο χρήστης ανάλογα με την εμφάνιση που επιθυμεί στο κείμενό του.
- Στην περίπτωση που χρησιμοποιούμε μικρό διάστιχο (**0.7 ... 0.8**) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και το ακόλουθο σύνολο εικονιδίων που μας δίνει τη δυνατότητα να πλησιάσει η γραμμή της Βυζαντινής Μουσικής περισσότερο προς την γραμμή του λόγου. π.χ. Το 13ο εικονίδιο “Alt+” κρατάει την απόσταση αυτή σταθερή. Το 12ο “Alt+d)”, κατεβάζει την γραμμή που μαρκάρουμε (Βυζαντινής μουσικής) κατά 10 σημεία. Το 11ο “Alt+s”, κατά 15 σημεία και το 10ο “Alt+a”, κατά 25 σημεία. Η επιλογή ενός από τα τέσσερα αυτά εικονίδια (10° – 13°) επηρεάζει όλες τις γραμματοσειρές της ΒΜ (εκτός της γραμματοσειράς του λόγου), ώστε να βρίσκονται πάντοτε στο ίδιο ύψος.

0 σημεία:

π
q

α α α λη η η λθ θ ι ι ι α

15 σημεία:

π
q

α α α λη η η λθ θ ι ι ι α

25 σημεία:

π
q

α α α λη η η λθ θ ι ι ι α

Ενεργοποίηση πλήκτρων συντόμευσης

- (Η παρατήρηση αυτή ισχύει μόνο για τα windows 3.1). Στην περίπτωση που για κάποιον λόγο δε λειτουργούν τα πλήκτρα συντόμευσης (Shortcut Keys) Alt+??, μπορούμε να τα ενεργοποιήσουμε πατώντας το 14ο εικονίδιο της γραμμής εργαλείων 1.0 – 1.1, το οποίο εμφανίζεται μόνο για την έκδοση του office 95,

Χρήση πολλαπλών Γραμματοσειρών

- Μια άλλη πολύ χρήσιμη διαδικασία είναι η δυνατότητα να χρησιμοποιούμε τις ήδη υπάρχουσες γραμματοσειρές των windows για να γράφουμε είτε τον λόγο κάτω από το μέλος στην Βυζαντινή Μουσική Σημειογραφία, είτε να προσθέτουμε κείμενο σε οποιαδήποτε θέση, με τη γραμματοσειρά της αρεσκείας μας, π.χ., όταν θέλουμε να συγγράψουμε ένα θεωρητικό βιβλίο Βυζαντινής Μουσικής. Για την περίπτωση αυτή έχουμε δημιουργήσει στον Βυζαντινογράφο 2.0 ένα νέο χαρακτηριστικό στο οποίο μπορούμε να προεπιλέξουμε 5 γραμματοσειρές: τις f_1 , f_2 , f_3 , f_4 και f_5 , χρησιμοποιώντας τα εικονίδια 17°, 19°, 21°, 23° και 25° (από την εργαλειογραμμή 2.0) που φαίνονται παρακάτω και είναι αυτά που έχουν το κόκκινο βελάκι προς τα κάτω.

- Για παράδειγμα μπορούμε να επιλέξουμε στο Word τη γραμματοσειρά «Times New Roman» με μέγεθος 14, να είναι Bold και Italic. Στη συνέχεια πατάμε το εικονίδιο και αποθηκεύουμε τη γραμματοσειρά με τα χαρακτηριστικά που της δώσαμε. Οποτεδήποτε θελήσουμε να χρησιμοποιήσουμε την αποθηκευμένη αυτή γραμματοσειρά δεν έχουμε παρά να πατήσουμε το δεύτερο εικονίδιο που έχει το κόκκινο βελάκι προς τα πάνω ή το πλήκτρο συντόμευσης **Alt+f**. Με τον τρόπο αυτό και τη χρήση των τεσσάρων επιπλέον ζευγών εικονιδίων της ίδιας κατηγορίας μπορούμε να αποθηκεύσουμε μέχρι 5 γραμματοσειρές και να τις χρησιμοποιήσουμε με τη χρήση των πλήκτρων συντόμευσης: **Alt+f**, **Alt+g**, **Alt+h**, **Alt+j**, **Alt+k**. Η λειτουργία αυτή είναι πολύ χρήσιμη κατά τη συγγραφή ενός βιβλίου Βυζαντινής Μουσικής ή Παραδοσιακών δημοτικών τραγουδιών που συνήθως απαιτείται η εναλλαγή μεταξύ γραμματοσειρών του Βυζαντινογράφου και των windows.

Γενικά

- Τέλος, αν θέλουμε να γράψουμε ένα σύμβολο που ανήκει σύμφωνα με τους πίνακες στο Ελληνικό (Αγγλικό) πληκτρολόγιο, θα μεταβούμε πρώτα στο Ελληνικό (Αγγλικό) πληκτρολόγιο και ύστερα θα πληκτρολογήσουμε το σύμβολο. Θα πρέπει να πούμε πως τα σύμβολα που παρουσιάζονται στους πίνακες του παραρτήματος (με έντονο μαύρο χρώμα), δεν χρησιμοποιούνται μόνο στις περιπτώσεις που αναγράφονται σ' αυτούς, π.χ., το ψηφιστό στη θέση z (αγγλικό), πίνακας 1.1, μπορεί να μπει και κάτω από το ίσον, την πεταστή κ.λπ. Το ίδιο συμβαίνει για όλα τα σύμβολα.

- Εφαρμόζοντας λοιπόν όλα τα παραπάνω μπορούμε να γράψουμε το πρώτο μας μουσικό βυζαντινό κείμενο στον ηλεκτρονικό μας υπολογιστή, όπως φαίνεται και στο παρακάτω *παράδειγμα συγγραφής*:

Ήχος Πά

Πά υ ρ ι ε ε κ ε κ ρ α ξ α α π ρ ο ο ο ς σ ε ε

ε ι σ α κ ϛ σ ο ο ο ν μ ϛ ε ι σ α α κ ϛ ϛ

σ ο ο ν μ ϛ ϛ Κ υ υ υ ρ ι ι ι ε Κ υ ρ ι

ε ε κ ε κ ρ α α ξ α π ρ ο ο ς σ ε ε ε ι σ α κ ϛ

σ ο ο ο ο ν μ ϛ ϛ ϛ π ρ ο σ χ ε ς τ η φ ω ν η η η η

τ η η η ς δ ε η η σ ε ω ω ω ω ς μ ϛ ε ν τ ω

κ ε κ ρ α γ ε ν ε μ ε π ρ ο ο ς σ ε ε ε ε ε ε ι σ α κ ϛ

σ ο ο ν μ ϛ Κ υ υ υ υ ρ ι ι ι ι ε

Παρόμοιο κείμενο, μικρότερου μεγέθους είναι και το ακόλουθο.

Ἦχος $\frac{4}{\eta}$ Πα

Κ α τευ θυ νθη η η τωη προ ο ο σε ευ χη
 η η μδ ως θυ μι α α μα α ε νω
 ω πι ο ο ο ον σδ ε παρ σις τω ων χει ει
 ρω ων μδ θυ σι α ε σπε ρι ι νη η ει σα
 κδ σον μδ Κυ υ υ υ ρι ι ι ι ε

Επίσης θα πρέπει να πούμε ότι ομοίως μπορούμε να συγγράψουμε, εκτός από την Βυζαντινή Μουσική και τα *Παραδοσιακά Δημοτικά Τραγούδια της Ελλάδας, Κάλαντα*, κ.λπ.(π.χ. ασκήσεις σε θεωρητικά βιβλία, ένθετα σε CDs και άλλα).

Με το νέο αυτό σύστημα μπορούμε να δημιουργήσουμε γρήγορα και εύκολα Βυζαντινά μουσικά κείμενα οποιασδήποτε μορφής (π.χ. έγχρωμα) και μεγέθους με την ιδιότητα να είναι πάντοτε ευανάγνωστα, και όμορφα φιλοτεχνημένα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1: ByzMusic Γραμματσοειρά (Alt+I), στο Αγγλικό Πληκτρολόγιο.

~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	=+	\
Πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي	ك	ل
Shift + πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي	ك	ل
Τύπος	A, Γ	B, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	B, B	Γ, Γ	Γ, Γ	B, B	Γ, Γ	A, A	Γ, Γ	Γ, Γ

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P	{	}
Πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي	ك
Shift + πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي	ك
Τύπος	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, B	Γ, Γ								

	A	S	D	F	G	H	J	K	L	;	‘
Πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي
Shift + πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث	ي
Τύπος	A, A	A, A	A, A	A, A	A, Γ	A, Γ	A, A	A, A	Γ, B	Γ, Γ	Γ, Γ

	Z	X	C	V	B	N	M	<	>	/?
Πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث
Shift + πλήκτρο	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ث
Τύπος	B, Γ	A, A	Γ, B	Γ, Γ	B, B	B, B	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	A, Γ

(*): Στο ελληνικό πληκτρολόγιο το σύμβολο γράφεται με “ ; + space”

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2: ByzMusic Γραμματοσειρά (Alt+1), στο Ελληνικό Πληκτρολόγιο (Alt+Shift ή Ctrl+Shift).

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P
Πλήκτρο										
Shift + πλήκτρο										
Τύπος	Γ	Γ	Γ,Γ							

	A	S	D	F	G	H	J	K	L
πλήκτρο									
Shift + πλήκτρο									
Τύπος	Γ,Γ	A,Γ	A,A	A,A	Γ,Γ	Γ,A	B,Γ	Γ,Γ	Γ,Γ

	Z	X	C	V	B	N	M
πλήκτρο							
Shift + πλήκτρο							
Τύπος	Γ,Γ	Γ,Γ	Γ,Γ	Γ,Γ	Γ,Γ	B,B	B,B

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ByzMairies Γραμματοσειρά (Alt+2), στο Αγγλικό ή Ελληνικό Πληκτρολόγιο.

	~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	=+	\
πλήκτρο	ζ'	ϑ	ϑ	ξ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ
Shift + πλήκτρο		ϑ	ϑ	ξ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ
Τύπος		Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	Β, Γ	Β, Γ	Γ, Γ	Γ, Β	Γ, Β	Γ, Β	Α, Β	Γ, Γ	Γ, Γ

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P
πλήκτρο	π	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	π
Shift + πλήκτρο	κ		ϑ		ϑ	ϑ	ϑ	ϑ		κ
Τύπος	Β, Β	Α	Α, Α	Α	Α, Α	Α, Α	Α, Α	Α, Α		Α, Α

	A	S	D	F	G	H	J	K	L	;	‘	«
πλήκτρο	π	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	κ	β	ϑ	ϑ	ϑ
Shift + πλήκτρο	Δ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ	κ	κ	ϑ	ϑ	ϑ	ϑ
Τύπος	Β, Β	Β, Β	Α, Α	Β, Β	Α, Α	Α, Α	Β, Β	Α, Α	Β, Β			Γ

	Z	X	C	V	B	N	M	<	>	/?
πλήκτρο	ζ	ζ	Δ	Γ	β	ν			Δ	small space
Shift + πλήκτρο	ζ	ζ	Δ	Γ	β	ν			π	τ
Τύπος	Α, Α	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Α, Α	Α, Α			Γ, Γ	Α, Γ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1: ByzFthoresDiseis Γραμματσειρά (Alt+3), στο Αγγλικό Πληκτρολόγιο.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	=+	
πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ
Shift + πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ
Τύπος	B, Γ												

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P	[	]
πλήκτρο	ρ		ρ	ρ	σ	σ	σ	φ	δ	ρ	ρ	ρ
Shift + πλήκτρο	ρ		ρ	ρ	σ	σ	σ	φ	δ	ρ	ρ	ρ
Τύπος	B, Γ		B, Γ	B, Γ	B, B	B, B	B, B	B, Γ	B, Γ	B, B	B, Γ	B, Γ

	A	S	D	F	G	H	J	K	L	;	‘
πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	ρ		
Shift + πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	ρ		
Τύπος	B, B	Γ, B	B, B								

	Z	X	C	V	B	N	M	<	>	/?
πλήκτρο	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ				small space
Shift + πλήκτρο	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ	ρ				
Τύπος	B, B									

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2: ByzFthoresDieseis Γραμματισερά στο Ελληνικό Πληκτρολόγιο (Alt+Shift ή Ctrl+Shift).

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P
πλήκτρο	ρ		ρ	ρ	σ	σ	σ	φ	δ	ρ
Shift + πλήκτρο	ρ		ρ	ρ	σ	σ	σ	φ	δ	ρ
Τύπος	Γ, Γ		Γ, Γ	Γ, Γ	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Γ	Β, Γ	Β, Γ

	A	S	D	F	G	H	J	K	L
πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	φ
Shift + πλήκτρο	ρ	ρ	ξ	φ	ρ	δ	ξ	ρ	φ
Τύπος	Γ, Β								

	Z	X	V	B	N	/ ?
πλήκτρο	ρ	φ	ρ	φ	ρ	small space
Shift + πλήκτρο	ρ	φ	ρ	φ	ρ	
Τύπος	Γ, Β					

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1: ByzIsokratimata Γραμματσοειρά (Alt+4), στο Αγγλικό Πληκτρολόγιο.

	1	2	3	4	5	6	7	-	= +	\
Πλήκτρο		ν	π	ρ	σ	τ	ζ	η	θ	η
Shift + πλήκτρο	υ	φ	χ	ψ	ω	κ	λ	μ	ξ	ο
Τύπος	Β, Γ	Β, Β	Β							

	Q	W	E	R	T	Y	U	I	}}
Πλήκτρο	υ		π	ρ	σ	τ	κ	λ	κε
Shift + πλήκτρο	υ		π	ρ	σ	τ	κ	λ	ζω
Τύπος	Γ, Β	Β, Β							

	X	C	N	P	B	G	D	K	Z	M	?	/
Πλήκτρο	ΣΙΑ	ΑΡΙΑ	Νη	Πα	Βδ	Γα	Δι	Κε	Ζω	Μ		
Shift + πλήκτρο	ΔΝΑΤΑ	ΓΗΓΟΕ	Δι	Πα	Δι	Βδ	Δι	Κε	Δι	Ζω	Μ	
Τύπος	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Β, Β	Α

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2: ByzIsokratimata Γραμματσοειρά (Alt+4), στο Ελληνικό Πληκτρολόγιο (Alt+Shift ή Ctrl+Shift).

	Q	W	E	R	T	Y	U	I
πλήκτρο	υ		π	ρ	σ	τ	κ	λ
Shift + πλήκτρο	υ		π	ρ	σ	τ	κ	λ
Τύπος	Γ, Γ							

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ByzGreekFonts Γραμματοσειρά (Alt+5), στο Αγγλικό Πληκτρολόγιο (*)

	A	S	D	F	2	3	4	5	6	7	8	9
πλήκτρο	ι	ς	υ	ξ								
Shift + πλήκτρο	ι				2	3	4	5	6	7	8	9
Τύπος	A, A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B

	W	E	R	T	Y	U	I	O
πλήκτρο	2	3	4	5	6	7	8	9
Shift + πλήκτρο								
Τύπος	Γ	Γ	Γ	Γ	Γ	Γ	Γ	Γ

(*) ByzGreekFonts Γραμματοσειρά (Alt+5), στο Ελληνικό Πληκτρολόγιο, κοινή γραμματοσειρά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ByzMusicOldSymbols Γραμματοσειρά (Alt+6), στο Αγγλικό Πληκτρολόγιο.

Πλήκτρο	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	=+	\
Shift + πλήκτρο													
Τύπος	A, A	B, B	Γ, Γ			Γ, Γ	Γ, Γ	B, B	B, B	B, B	A, B	Γ, Γ	A, Γ

Πλήκτρο	Q	W	E	R	T	Y	I	O
Shift + πλήκτρο								
Τύπος	B, Γ	Γ	Γ, Γ					

Πλήκτρο	A	S	D	F	G	H	J	K	L	;	«
Shift + πλήκτρο											
Τύπος	A, A	A, A	A, A	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	B, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ	Γ, Γ

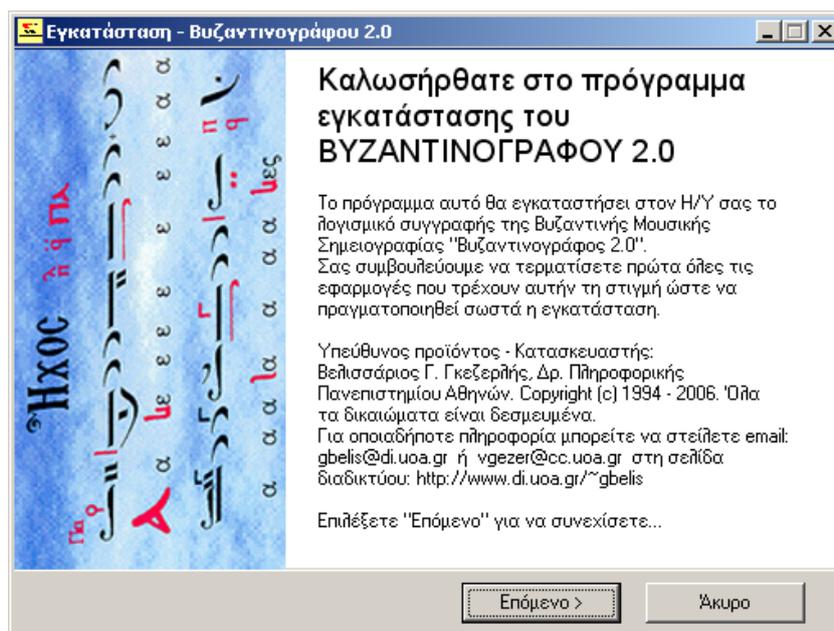
Πλήκτρο	Z	X	C	V	B	N	M	<	,	>	/?
Shift + πλήκτρο											small space
Τύπος	B					B	Γ, Γ				↑

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.

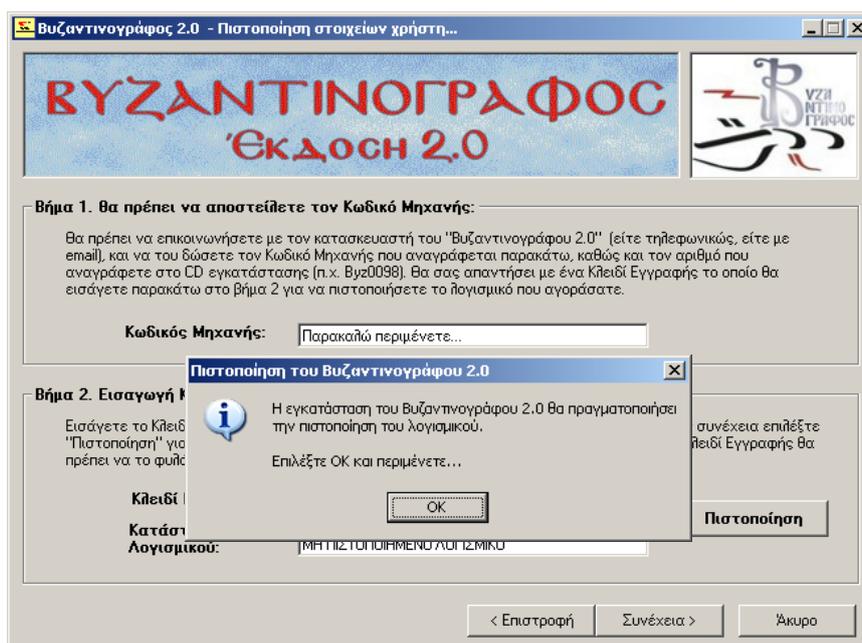
Πρόγραμμα εγκατάστασης Βυζαντινογράφου 2.0

Όταν τρέξετε το πρόγραμμα εγκατάστασης **byzsetup.exe** σύμφωνα με τις οδηγίες που υπάρχουν στη σελίδα 10, θα εμφανιστούν τα παρακάτω παράθυρα διαλόγου:

- **Βήμα 1:** Επιλέξτε «Επόμενο» για να συνεχίσετε.

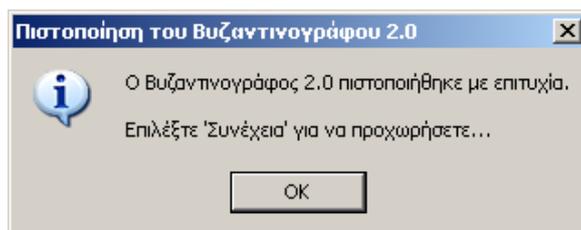
- **Βήμα 2:** Επιλέξτε «OK» και περιμένετε μέχρις ότου εμφανιστεί ο Κωδικός Μηχανής.

- Βήμα 3:** Αφού εμφανιστεί ο **Κωδικός Μηχανής**, επικοινωνήστε με τον κατασκευαστή του Βυζαντινογράφου 2.0 είτε τηλεφωνικώς, είτε με email και δώστε του τον παρακάτω αριθμό (π.χ. 938-044-256-2) , μαζί με τον σειριακό αριθμό του Βυζαντινογράφου που αναγράφεται στο CD (π.χ. **BYZ0097**). Στην συνέχεια θα σας δοθεί ένα **Κλειδί Εγγραφής** το οποίο θα το εισάγετε στο **Βήμα 2** της παρακάτω φόρμας. Εδώ:

Το κλειδί εγγραφής θα πρέπει να το φυλάξετε για μελλοντική εγκατάσταση, και θα μπορείτε έτσι, να εγκαταστήσετε τον Βυζαντινογράφο 2.0 όσες φορές θέλετε, στον συγκεκριμένο Η/Υ σας, χωρίς να χρειάζεστε κάποιο επιπλέον κλειδί.

- Βήμα 4:** Αφού εισάγετε το κλειδί εγγραφής επιλέξτε **Πιστοποίηση** για να πιστοποιηθεί το λογισμικό. Όταν η πιστοποίηση γίνει επιτυχώς θα εμφανιστεί το παρακάτω μήνυμα στο οποίο θα πατήσετε **OK**.

- **Βήμα 5:** Στην παρακάτω φόρμα που αναγράφει «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ» επιλέξτε «Συνέχεια»

Βυζαντινογράφος 2.0 - Πιστοποίηση στοιχείων χρήστη...

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΓΡΑΦΟΣ
Έκδοση 2.0

Βήμα 1. Θα πρέπει να αποστείλετε τον Κωδικό Μηχανής:

Θα πρέπει να επικοινωνήσετε με τον κατασκευαστή του "Βυζαντινογράφου 2.0" (είτε τηλεφωνικώς, είτε με email), και να του δώσετε τον Κωδικό Μηχανής που αναγράφεται παρακάτω, καθώς και τον αριθμό που αναγράφεται στο CD εγκατάστασης (π.χ. Byz0098). Θα σας απαντήσει με ένα Κλειδί Εγγραφής το οποίο θα εισάγετε παρακάτω στο βήμα 2 για να πιστοποιήσετε το λογισμικό που αγοράσατε.

Κωδικός Μηχανής:

Βήμα 2. Εισαγωγή Κλειδιού Εγγραφής που λάβατε:

Εισάγετε το Κλειδί Εγγραφής που λάβατε από τον κατασκευαστή του προγράμματος και στην συνέχεια επιλέξτε "Πιστοποίηση" για να πιστοποιήσετε το λογισμικό και να συνεχίσετε την εγκατάσταση... Το Κλειδί Εγγραφής θα πρέπει να το φυλάξετε για μελλοντική εγκατάσταση.

Κλειδί Εγγραφής:

Κατάσταση Λογισμικού:

< Επιστροφή   Συνέχεια >   Άκυρο

- **Βήμα 6:** Επιλέξτε «ΝΑΙ» εάν αποδέχεστε τους όρους εγκατάστασης.

Εγκατάσταση - Βυζαντινογράφου 2.0

Συμφωνητικό αδειάς εγκατάστασης

Παρακαλούμε, πριν συνεχίσετε, διαβάστε προσεκτικά την παρακάτω σημαντική πληροφορία.

Παρακαλούμε διαβάστε το παρακάτω συμφωνητικό αδειάς εγκατάστασης του Βυζαντινογράφου 2.0.

Βυζαντινογράφος έκδοση 2.0
*****

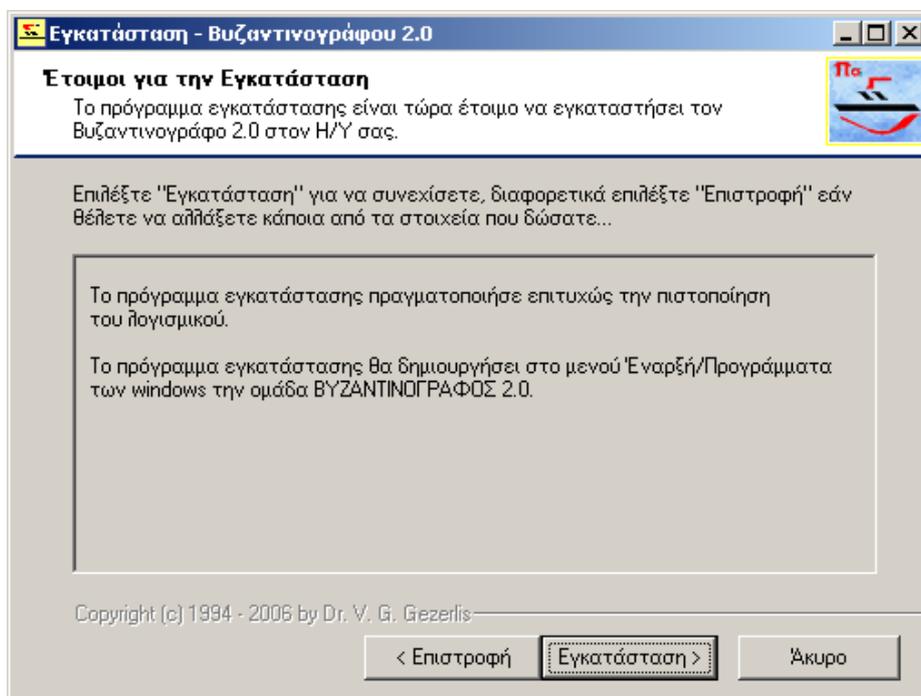
Ο Βυζαντινογράφος είναι ένα πλήρες σύστημα για τη συγγραφή της Βυζαντινής Μουσικής Σημειογραφίας στον Η/Υ. Έχει κατασκευαστεί και αναπτυχθεί από τον Βελισσάριο Γ. Γκεζερλή, Δρ. Πληροφορικής, Msc Πληροφορικής, Πανεπιστημίου Αθηνών. Copyright (c) 1994-2006. Όλα τα πνευματικά δικαιώματα είναι δεσμευμένα.

Αποδέχετε τους όρους του παραπάνω συμφωνητικού εγκατάστασης του Βυζαντινογράφου 2.0;
Εάν επιλέξετε Όχι, η εγκατάσταση θα τερματιστεί. Για να εγκαταστήσετε τον Βυζαντινογράφο 2.0 θα πρέπει να αποδεχθείτε την παραπάνω συμφωνία.

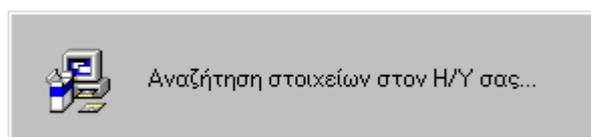
Copyright (c) 1994 - 2006 by Dr. V. G. Gezerlis

< Επιστροφή

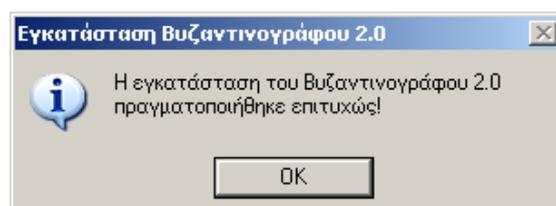
- **Βήμα 7:** Εμφανίζονται οι πληροφορίες που δώσατε στα προηγούμενα παράθυρα διαλόγου. Επιλέξτε «Εγκατάσταση» για να εγκαταστήσετε τον Βυζαντινογράφο 2.0 στον Η/Υ σας.

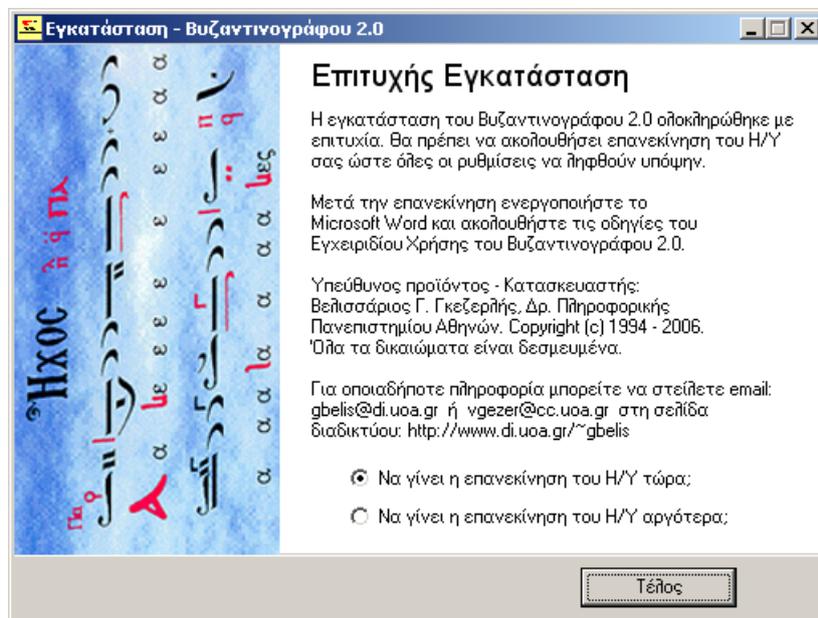
- **Βήμα8:** Το πρόγραμμα εγκατάστασης αναζητά ορισμένα στοιχεία από το σύστημά σας και γράφει τα απαραίτητα αρχεία για τον Βυζαντινογράφο 2.0. Θα πρέπει να περιμένετε μέχρι να τελειώσει την εγκατάσταση.

- **Βήμα 9:** Μήνυμα επιτυχούς εγκατάστασης.

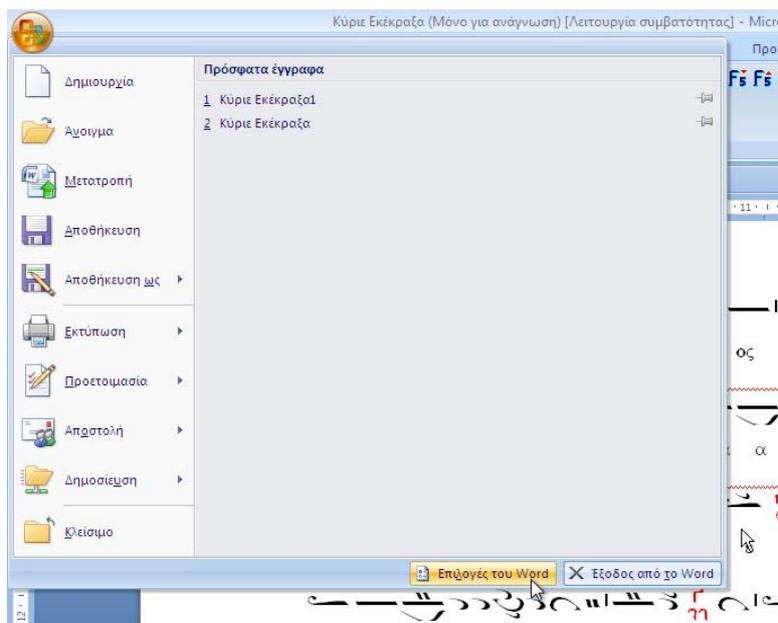
- **Βήμα 10:** Θα πρέπει να επιλέξετε «**Να γίνει η επανεκκίνηση του Η/Υ τώρα**» και «**Τέλος**», ώστε οι νέες ρυθμίσεις στον υπολογιστή σας να ληφθούν υπόψη. Εάν δεν πραγματοποιηθεί η επανεκκίνηση η εφαρμογή δεν θα λειτουργήσει σωστά.

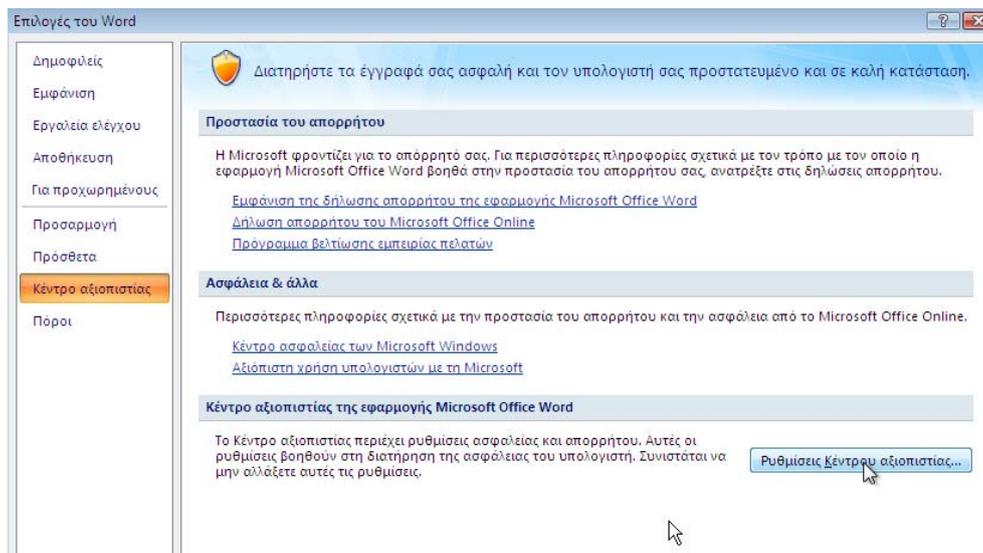
- **Βήμα 11:** Μετά την επανεκκίνηση ανοίγετε το **Microsoft Word**. Εάν έχετε την έκδοση 2000 ή 2003 τότε ακολουθήστε τις παρακάτω ρυθμίσεις:
  - ❖ Για την έκδοση Office XP, Office 2000, Office 2003, ανοίγετε το περιβάλλον του Microsoft Word και στη συνέχεια: α) μεταβείτε στο μενού **Εργαλεία\Μακροεντολές\Ασφάλεια**, να επιλέξετε «**Χαμηλό επίπεδο**» ασφάλειας (τελευταία επιλογή), στην συνέχεια επιλέξτε **OK**. β) Μεταβείτε στο Μενού **Εργαλεία\Επιλογές Αυτόματης Διόρθωσης\Αυτόματη Διόρθωση**, απενεργοποιήστε τις 6 επιλογές αυτόματης διόρθωσης, επιλέξτε **OK**. γ) Μεταβείτε στο Μενού «**Αρχείο**» και επιλέξτε «**Έξοδος**». Ο Βυζαντινογράφος είναι έτοιμος για λειτουργία.
- **Βήμα 12:** Εάν έχετε την έκδοση 2007 ή 2010 τότε ακολουθήστε τις παρακάτω ρυθμίσεις:
  - ❖ Μετά την εγκατάσταση του Βυζαντινογράφου 2.0 στο μενού «**ΠΡΟΣΘΕΤΑ**» θα πρέπει να εμφανίζεται η **εργαλειογραμμή** του προγράμματος, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.

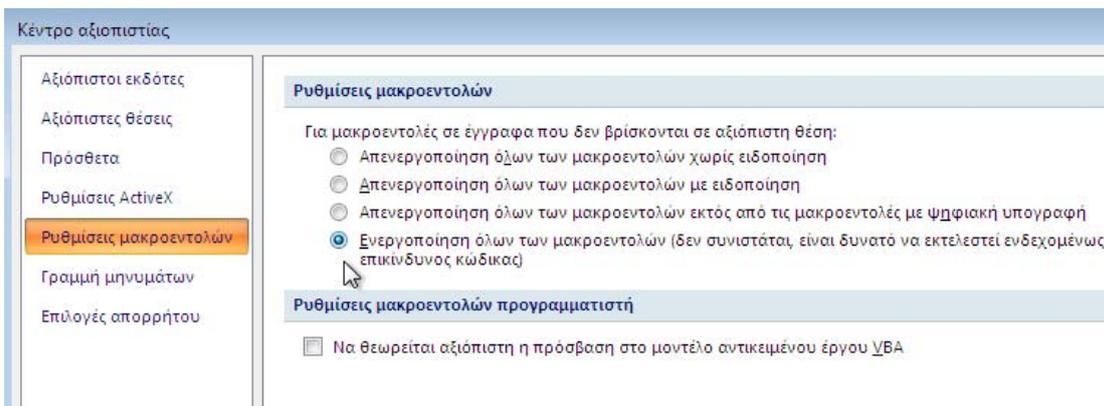
- ❖ Πηγαίνετε στο Βασικό μενού του Word (στην αριστερή πάνω γωνία) όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα και επιλέξτε «**Επιλογές του Word**»

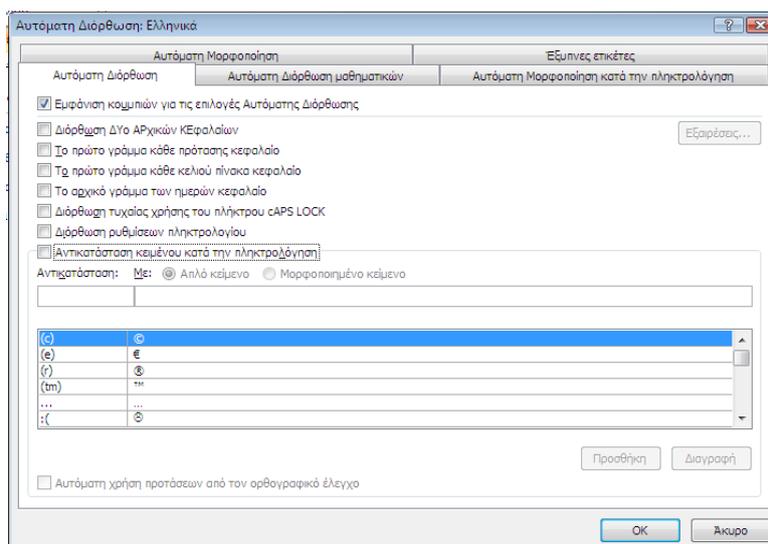
- ❖ Στην συνέχεια επιλέξτε «**Κέντρο Αξιοπιστίας**» και επιλέξτε «**Ρυθμίσεις κέντρου Αξιοπιστίας**».

- ❖ Επιλέξτε «Ενεργοποίηση όλων των μακροεντολών» και στην συνέχεια «OK».

- ❖ Πηγαίνετε πάλι στο Βασικό μενού του word και επιλέξτε «Επιλογές του Word» και στην συνέχεια «Εργαλεία Ελέγχου». Εκεί επιλέξτε το κουμπί «Επιλογές Αυτόματης Διόρθωσης» και απενεργοποιήστε τις 7 επιλογές αυτόματης διόρθωσης όπως φαίνεται παρακάτω, και «OK»:

- ❖ Πηγαίνετε πάλι στο Βασικό μενού του word και επιλέξτε «Έξοδος από το Word». Ανοίξτε πάλι το word και είστε έτοιμοι για την λειτουργία του **Βυζαντινογράφου 2.0**.

- **Βήμα 13:** Ο Βυζαντινογράφος 2.0 είναι έτοιμος για λειτουργία. Διαβάστε προσεκτικά τις οδηγίες χρήσης του Βυζαντινογράφου 2.0 και ξεκινήστε την εξοικείωσή σας με το γράψιμο των συμβόλων σύμφωνα με τους πίνακες του **Παραρτήματος Α**.

Καλή σας εργασία!

